

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
Сектор за јавно здравље и програмску
здравствену заштиту
Број: 500-01-458/2012-01
Датум: 30.09.2013. године
Нови Београд
Омладинских бригада бр. 1

10 OCT 2013

14 541 30092

H. Jovanović

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

11000 Београд
Делиградска 16

Поштовани,

У вези Вашег дописа дел. број 26344 од 18. септембра 2013. године, упућен Министарству здравља, којим је тражено изјашњење Министарства здравља о поступању по препорукама које су Министарству здравља упућене актом Заштитника грађана бр. 14-541/12 од 30. маја 2013. године (дел.бр. 15408), обавештавамо Вас о следећем:

Дописом број 4599/1 од 19. јула 2013. године, Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић - Батут“, Београд, ул. др Суботића бр. 5, наводи следеће:

„У складу са планом активности везаним за испитивање присуства олова у крви код деце у Зајачи и постигнутим договором са мештанима села Зајача, приликом разговора са њима, у јуну 2013. године, Институт за медицину рада Србије „Др Драгомир Карајовић“ из Београда је 05. јула 2013. године обавио узимање узорака крви деце из Зајаче, из суседних насеља Пасковац и Горња Борина, као и узорковање крви 16 одраслих грађана Зајаче.

Резултати анализе крви биће достављени Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, како би се сачинио план поступања за свако појединачно испитивано дете/одраслу особу. Од укупно узетих 143 узорака крви, 15 узорака је послато у референтну лабораторију у Словенију. По добијању резултата из референтне лабораторије из Словеније биће урађен план даљег здравственог надзора над свом прегледаном децом, посебно над оном децом која имају веће вредности олова у крви од 10 микрограма на децилитар.

Израда плана за свако дете подразумева да се, поред узраста деце, поседују подаци и о месту становања, о томе да ли неко из породице ради у топоници и још неки додатни анамнестички подаци који су прикупљени током узимања узорака крви од стране Института за медицину рада Србије „Др Драгомир Карајовић“, који ће бити достављени заједно са резултатима анализе крви.

У даљи рад на изради плана надзора над здравственим стањем деце биће укључени и лекари педијатри – токсиколози из Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић”, као и Универзитетске дечје клинике у Тиршовој, као референтне установе, када је здравље деце у питању.

Завод за јавно здравље Шабац је урадио предлог активности које ће они спроводити у Зајачи, а тичу се контроле квалитета воде за пиће из локалног извора водоснабдевања, којим се снабдева становништво месне заједнице Зајача, покретање заједнице и решавања проблема у вези са отклањањем ризика по здравље људи, формирања јединствене базе података о биомаркерима експозиције и присуства тешких метала у животној средини, праћења квалитета живота у МЗ Зајача, као и повећања нивоа здравља и усвајања мера којима се минимизира контаминација штетним продуктима из животне средине. У свим активностима које је планирао да предузме Завод за јавно здравље Шабац, Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” пружиће стручну подршку, у складу са Законом о јавном здрављу.”

Резултати анализа крви, које је на иницијативу Министарства здравља обавио Институт за медицину рада Србије "Др Драгомир Карајовић", уз супервизију референтне лабораторије у Словенији, уручени су родитељима у амбуланти Зајачи, у присуству државног секретара Министарства здравља, прим др Перише Симоновића, директора Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, при м др Драгана Илића, државног секретара Министарства омладине и спорта, Ненада Боровчанина, директора Института за медицину рада Србије „Др Драгомир Карајовић“, Александра Миловановића, директора Завода за јавно здравље Шабац, Милијане Поповић и директора Дома здравља Лозница, Зорана Николића. Резултати обављених анализа су показали да постоје значајне тенденције смањења нивоа олова у крви.

Ниво олова у крви код деце из Зајаче, Пасковца и Горње Борине смањен је за 62 одсто, док је само код једног детета дошло до повећања, код кога је потребно спровести хелијацију – терапију додавања гвожђа. У свим другим случајевима не постоје клиничке манифестације и потреба за било којом врстом терапије.

На територији места Зајача, које је и најугроженије, узет је узорак крви од од 74 деце узраста од годину дана до 16 година, од којих је 53 радило налазе и прошле године, а просек умањења нивоа олова у крви износи приближно 35 одсто.

Према последњим налазима, чија је контрола вршена у Словенији, 44,5 одсто деце има испод 10 микрограма олова по децилитру крви, 31,4 одсто има од 10 до 15 микрограма, 14,8 одсто деце има између 15 и 20 микрограма, док 9,3 одсто има више од 20 микрограма олова по децилитру крви.

До побољшања здравственог стања код деце дошло је због мање изложености олову услед застоја у раду фабрике, као и захваљујући низу предлога и мера за индивидуално поступање и одржавање високог нивоа хигијене, којих су се становници тог места придржавали.

Изабрани педијатри су дужни да направе социоепидемиолошку анкету на основу које ће, у оквиру свог рада на терену, сазнати кретање деце, где се она играју, као и колико су удаљена од извора могуће контаминације, и на основу тих информација поуздано утврдити даље мере лечења и превентивне заштите.

Родитељима и деци и даље треба указивати на превентивне активности које треба предузимати, а периодично ће се радити контролне анализе како би се даље пратило здравствено стање деце.

Информација о паду нивоа олова у крви код деце из Зајаче доступна је на сајту Министарства здравља www.zdravlje.gov.rs.

За додатне активности праћења квалитета воде у МЗ Зајача и превенције експозиције тешким металима и њихова даља апсорпција у организам, Заводу за јавно здравље Шабац одређује се 200.000,00 динара из буџета Министарства здравља за 2014. годину, Програм општег интереса који спроводе институти/заводи за јавно здравље. Програмом ће бити обухваћено праћење квалитета воде у локалном водоводу МЗ Зајача. Анализа ће обухватити основни „А” обим и праћење концентрације олова, антимона, кадмијума, никла и арсена. Поред тога планирано је формирање базе података свих параметара животне средине који се мере на територији МЗ Зајача, која се односи на површинске воде, отпадне воде, седимент из реке, емисију из топионице, анализе хране произведене на угроженом подручју, као и земљиште. Јединствена база података била би основ процене ризика по здравље људи као и за планирање и реализацију свих активности са циљем минимизирања ризика по здравље људи и квалитет животне средине. Поред тога, даваће се предлози врсте и обима анализа са циљем квалитетног увида у присуство олова и осталих тешких метала у ланцу исхране.

С поштовањем,

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

др Дубравка Шарановић Рацић

